

Op het Koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*) trof ik het vorig jaar ook van die bloemeters aan, *Tephroclisia absinthia* Cl. heeten ze; ik zou ze eupatoriata genoemd hebben, want in het Ulvenhoutsche bosch waren ze in aantal op dezelfde plant te vinden. De Heer Heimans beweerde, dat er zoo verbazend veel dagvlinders waren en dat is, wat de koolwitjes en dagpauwoogen aangaat, volmaakt in orde, doch deze ontbreken in het slechtste jaar niet.

Tevergeefs heb ik gezocht naar aurelia-vlinders, van Vanesse polychloros L. bezit ik zelfs maar één exemplaar, omdat die soort in geen jaren te zien geweest is. Ook de heer Joncheere te Dordrecht klaagde er over. We zijn met ons drieën naar de hei geweest, doch er was geen vlindertje te zien. Hier te Numansdorp waren veel blauwtjes en vuurvlindertjes, zelfs paarlmoervlinders, welke laatste twee anders sporadisch optreden. Bij *Chrysophanus phlaeas* L. was een ex. zonder rooden band op de achtervleugels.

Gedachtig aan de ontmoeting met *Hadena gemina* Hb. in 1910, ben ik weder bij het heuveltje in Carex gaan zoeken, ditmaal echter vond ik de rups in den stengel van Windhalm (*Aira Caespitosa* L.). Ik gaf dat gras tot voeder, maar de rupsen kwamen niet uit de stengels, waaruit voldoende te besluiten valt, dat zij niet *aan*, doch *in* de stengels huizen.

Het geluk heeft mij weder gediend door het aantreffen van een nieuwe soort voor onze Nederlandsche vlinders, n.l. *Tapinostola extrema* Hb. (concolor Guénée.) Ik kreeg er vier op smeer en wel op twee verschillende plaatsen, die een half uur uit elkaar liggen, zoodat er van geen toevalligen overvlieger sprake is. In ons land zijn drie soorten van dit genus, waarvan ik geen enkele machtig was geworden. De rupsen leven in gras- en carexstengels, een ervan in helm. Waar de nieuwe van leeft, weet ik nog niet, doch hoop het uit te vorschen. De vlinder, waarvan de afbeelding hierbij gaat, heeft geelachtig witte voorvleugels, iets donkerder achtervleugels en iets lichtere franje. De teekening beduidt niet veel; enkele stippen stellen de dwarslijnen voor, de vlekken ontbreken en er is eenige bestuiving langs de middenader. Een vrouwelijk exemplaar vertoont zwak een boeglijn op de achtervleugels. De grootte bedraagt 25—27 mM. Volgens ter Haar komt zij voor in Cambridge en in Duitschland; vangtijd Juni. Dr. Oudemans was zoo vriendelijk ze voor mij te determineeren. En zoo gaan we weder vol verlangen het nieuwe tijdperk tegemoet, naar onze wilgen en populieren, naar onkruid en ongedierte en naar het heerlijk, ranke; ruischende riet!

Numansdorp.

A. DULFER.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

E. HEIMANS. — Heden ontving ik het verslag van de derde geologische excursie van het Geologisch Mijnbouwkundig Genootschap. Het is opgesteld door een der beide leiders, Prof. H. G. Jonker. Ik stel er prijs op, hier een bladzijde van dat verslag af te drukken, ter aanvulling en verbetering van mijn artikel in onze aflevering van 15 Augustus. Ik was destijds niet volledig ingelicht. Prof. Jonker besluit zijn verslag aldus:

»Den volgenden morgen werden we bij 't opstaan opgeschrikt door het ontstellende bericht, dat een der deelnemers, de heer E. Heimans te Amsterdam, dood te bed was gevonden. Nadat ik mij persoonlijk van de waarheid der haast ongelooflijke mededeeling had overtuigd en de maatregelen waren genomen, die het dringendst noodig waren, werd aan het ontbijt — voor zoover daarvan nog sprake kon zijn — de excursie ontbonden. De administrateur hield afrekening en weinige uren daarna waren de deelnemers, diep onder den indruk van het tragische feit, naar alle richtingen uiteengegaan. De beide leiders der excursie, toevallig ook Voorzitter en Onder-voorzitter der Geologische Sectie, bleven met den Secretaris en den heer C. L. van Balen in Gerolstein achter voor het verrichten der noodige formaliteiten. Aan laatstgenoemd lid der Sectie wensch ik uit naam van het Bestuur een woord van hartelijken dank te brengen voor de krachtige wijze waarop hij het Bestuur op dezen moeilijken dag heeft tegengehouden. Mede tengevolge van de door hem verleende hulp en dank zij de welwillende medewerking der Deutsche autoriteiten, mochten wij er in slagen, het noodige te verrichten. Zoo kon, toen de zoon van den overledene, vergezeld van een bloedverwant,

dienzelfden avond in Gerolstein aankwam, terstond worden overgegaan tot de overbrenging van het stoffelijk overschot naar het emplacement van het station Gerolstein in den wagen, die Heimans den volgenden morgen naar het vaderland terug zou voeren. Het was een droevige tocht, deze voorloopige begrafenis, toen de kleine schare van vijf mannen diep in den nacht, in stroomenden regen, de lijkbaar volgde van den ontslapene door de hobbelige straten van het donkere dorp.....

Zoo eindigde de derde excursie onzer Geologische Sectie.

Nog een enkel woord. Heimans was, als een der ouderen, in het dorp bij een der notabelen ingekwartierd en wel bij den hoofdonderwijzer S. Dohm, een man, die zich voor de systematische palaeontologische exploratie der omstreken van Gerolstein zulke groote verdiensten heeft verworven. De heer Dohm heeft het Bestuur met de grootste welwillendheid in zijn treurige taak bijgestaan en met piëteit zorg gedragen voor zijn overleden ambtgenoot. Daarvoor brengen wij hem, namens de Geologische Sectie, een woord van hartelijk gemeenden dank; hij aanvaarde de verzekering, dat het sympathieke optreden van hem en zijn echtgenoot door ons steeds met groote dankbaarheid zal worden herdacht.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik, om met gevoelens van hoogachting Prof. Jonker en de leden der excursie, benevens de familie Dohm, te danken voor hun zelfopofferende vriendschap en de eer, aan Heimans bewezen.

JAC. P. THIJSSSE.

Nestverstoorders. — In de voorlaatste afl. van *D. L. N.* komt o. m. een voor mij interessant stukje voor, getiteld: »Uit een brief van een nestjeszoeker.« Interessant, omdat daarin verteld wordt van een poging om jongen van de eene vogelsoort te doen opvoeden in 't nest van een ander.

't Zou zeker nog meer de moeite der proefneming geloond hebben, indien een groot deel der nesten niet was uitgehaald. 6/7 deel, misschien nog grooter deel der mislukking moet, volgens den schrijver, op rekening van uithalerij worden gesteld.

Toen ik dat las, dacht ik: »'t klopt wonderwel met mijn ervaringen.« Vroeger toch, had ik er steeds veel genoege in nestjes te zoeken en de ontwikkelingsgang der jongen mee te leven. Later heb ik, terwille van de vogels, deze liefhebberij vrijwel achterwege gelaten. Ook ik kwam telkens en telkens tot het teleurstellende resultaat, dat bijna al de door mij gevonden nesten werden uitgehaald. Zelfs als de jongen binnen één of twee dagen uitgevlogen zouden zijn, gebeurde het vaak, dat denzelfden dag 't nest werd uitgehaald.

Eerst dacht ik dan, dat het nest door anderen ook reeds gevonden was, en dat de vinder de jongen wilde meenemen, als ze vlug waren. Toen het uithalen bij de meest din verborgen nesten en zelfs bij kale jongen vóórkam liet ik dit idee varen, en dacht ik, dat ik zonder het te bemerken door jongens werd begluurd. Na reeksen van teleurstellingen besloot ik mij eens in de omgeving van een nest te verbergen om te zien, of ik gevolgd werd.

Na een goed uur vergeefs gewacht te hebben, snapte ik mijn vervolger werkelijk!

't Was eigenlijk een vervolgst, want voetje voor voetje (of moet ik pootje zeggen?) sloop, precies mijn passen besnuffelend een kat naderbij.

Zij week geen decimeter van het door mij gevolgde pad en berook nauwkeurig elke voetstap. Kwam zij nu op een plaats, waar ik stil gestaan had, dan werd de korte omtrek var. die plaats nauwkeurig verkend, net zoo lang, tot ze de vogels in den neus kreeg.

Nu was 't mij geen raadsel meer, waarom de jongen uit de nesten verdwenen, kort nadat ik ze gevonden had.

Latere proeven hebben mij bewezen (en een vriend van mij had dezelfde ervaringen als ik) dat de katten den alleen loopenden, misschien zoekenden mensch achtervolgen. En denkt nu niet, hier of daar zijn geen katten. Katten zijn en komen overal; zijn in 't geheele veld nauwkeurig bekend en beruiken elken indrnk in de verse aarde, en volgen het spoor instinctmatig. Alle katten doen zoo. Nauwgezet passen ze echter wel op, zelf niet gezien te worden.

Langs slootkanten, door 't hooge gras of in een karspoor, schuiven ze onhoorbaar, op grooten afstand het spoor volgend, den mensch na. Zelfs op plaatsen, waar in uren in 't rond geen boerderij stond, heb ik sluipende of zich verbergende katten aangetroffen. Zij zijn, dat staat bij mij onomstootbaar vast, de uithaalsters van een eenmaal gevonden nestje. Zij zijn ook vast de oorzaak er van, dat de schrijver van »Uit een brief van een nestjeszoeker,« zulke geringe resultaten vaa zijn liefhebberij zag.

Van harte hoop ik, dat vele lezers van *D. L. N.* mijn ondervindingen eens aan de hunne zullen toetsen. Waarschijnlijk komen dan velen, evenals ik, tot het besluit: spoor zoo min mogelijk vogelnestjes op.

J. DERKSEN.